

Vlaams
Parlement

stuk **156** (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 3 november 2014 (2014-2015)

Gedachtewisseling

over de organisatievoorstelling en beleidsdesiderata
van de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door mevrouw Kathleen Krekels

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen.

Vaste leden:

mevrouw Vera Celis, de heer Koen Daniëls, de dames Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, de heer Kris Van Dijck, mevrouw Miranda Van Eetvelde;
de heren Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, mevrouw Kathleen Helsen;
mevrouw Ann Brusseel, de heer Jo De Ro;
de dames Caroline Gennez, Tine Soens;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Peter Persyn, mevrouw Grete Remen, de heren Axel Ronse, Willy Segers, de dames Ann Soete, Manuela Van Werde;
de dames Caroline Bastiaens, Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
de dames Ingrid Lieten, Katia Segers;
mevrouw Elke Van den Brandt.

Toegevoegd lid:

mevrouw Barbara Bonte.

INHOUD

1.	Toelichting door de Vlaamse Scholierenkoepel	4
1.1.	Werking VSK	4
1.2.	Bedenkingen bij het regeerakkoord	5
1.3.	Memorandum VSK	5
2.	Vragen en opmerkingen van de leden	6
3.	Antwoorden van de Vlaamse Scholierenkoepel en replieken	6

In de Commissie voor Onderwijs vond op donderdag 23 oktober 2014 een gedachteswisseling plaats over de organisatievoorstelling en beleidsdesiderata van VSK (Vlaamse Scholierenkoepel), met mevrouw Sarah Nagels en de heer Ferre Windey, bestuursleden VSK. De sprekers maakten gebruik van een Prezi-presentatie die terug te vinden is via volgende link: <http://prezi.com/9gtxarrsa5yf/voorstelling-vsk-commissie-onderwijs/>.

1. Toelichting door de Vlaamse Scholierenkoepel

1.1. Werking VSK

1.1.1. Inleiding

Mevrouw *Sarah Nagels* legt uit dat de Vlaamse Scholierenkoepel een netoverschrijdende organisatie voor leerlingenraden is en officieel erkend wordt als spreekbuis van de scholieren in Vlaanderen. Goed secundair onderwijs vereist dat ook zij betrokken worden bij het beleid. Hoewel participatie in de vorm van leerlingenraden al sinds de jaren 70 bestaat, werd de vzw pas 15 jaar geleden erkend. Sindsdien ontvangt de vereniging structurele subsidies van het Departement Onderwijs en Vorming, ongeveer 375.000 euro. Daarop zal nu echter wel bespaard worden, zo werd vernomen. Het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, dat de wettelijke basis van leerlingenparticipatie vormt, werd in 2014 na lang aandringen van VSK gewijzigd (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2421/8).

VSK ziet de participatie op drie niveaus: op school en lokaal, aan het beleid en in de eigen organisatie. Het bestuur is volledig in handen van scholieren, die daarbij ondersteund worden door enkele secretariaatsmedewerkers.

1.1.2. Lokale participatie

De heer *Ferre Windey*, bestuurslid VSK, gaat in op de lokale participatie. 750 Vlaamse leerlingenraden zijn lid van VSK, wat goed is in een regio met een 1000-tal scholen. Hij onderstreept dat elke raad anders is maar dat VSK alle participatievormen ondersteunt omdat de koepel sterk gelooft in het inspraakmodel. Het vergroot het draagvlak voor het schoolbeleid, verhoogt de zin om naar school te gaan en maakt van de leerlingen betere burgers. VSK gelooft dat betere kwaliteit best door verandering van onderuit gerealiseerd wordt.

Enkele medewerkers (1,8 voltijdsequivalent) versterken de participatie door elk jaar een honderdtal dagen vorming te gaan geven aan leerlingenraden. Daarnaast wordt ook met een vijftiental scholen een intensiever traject van zes samenkomsten per jaar gevolgd. Verder zijn er elk jaar vier actiedagen voor telkens 100 leerlingen: twee in Brussel en twee verspreid over Vlaanderen, die gewijd worden aan vorming en uitwisseling, net als de jaarlijkse schoolradendag met 60 schoolraadsleden. VSK organiseert ook uitwisselingsmomenten voor leraren die leerlingenraden begeleiden. De koepel kan de vraag echter niet aan en heeft voor alle genoemde vormen ellenlange wachtlijsten, die door de besparingen nog langer zullen worden.

VSK speelt via zijn begeleider diversiteit ook een onmisbare rol in de begeleiding en ondersteuning van leerlingen die een inbreng doen in de werking van de lokale overlegplatforms. Die inbreng behoort tot de opdracht van de LOP's (LOP: lokaal overlegplatform), maar is niet eenvoudig in een grote groep volwassenen met hun eigen vergadercultuur. In de plaats van voor elk LOP leerlingen te gaan zoeken werd ervoor gekozen om intensief samen te werken met acht LOP's. Op die manier

wordt niet alleen voor een frisse, lokale dynamiek gezorgd maar ook gewerkt aan de eigen prioriteiten en vaardigheden op het vlak diversiteit en gelijke kansen.

De leerlingen in de regio's waar VSK actief is, versterken ook mekaar en hun raden. Als voorbeelden geeft hij de ontmoetingen van de Antwerpse en Gentse leerlingengraden met hun onderwijsschepen; een ontmoetingsdag van gewoon en buitengewoon onderwijs in Diest, waar uit het LOP de overkoepelende leerlingengraad LSK ontstond; en Chill'op in Lokeren.

VSK vraagt dat ook in de toekomst de participatie van leerlingen aan de vormgeving van het lokale beleid gegarandeerd wordt.

1.1.3. Beleidsparticipatie

Mevrouw *Sarah Nagels* bespreekt de participatie aan het beleid. Voor de bepaling van zijn standpunten doet VSK veel moeite om de leerlingen te horen. De koepel verzamelt niet alleen hun meningen maar verspreidt ze ook en doet ze terechtkomen bij de juiste mensen. Als bronnen noemt zij klasgesprekken, de inspraakdag in het Vlaams Parlement en de organisatie van een scholierencongres. VSK heeft ook zitting in de Vlaamse Onderwijsraad, organiseert gesprekken tussen leerlingen en beleidsmakers zoals ministers en bestuurders van onderwijskoepels, geeft lezingen op studiedagen en communiceert via de pers en de sociale media.

1.1.4. Participatie in de organisatie

De heer *Ferre Windey* bevestigt dat ook participatie in de organisatie zelf heel belangrijk is. Het zijn dan ook leerlingen die de goed werkende algemene vergadering met zijn 38 leden en de raad van bestuur vormen. Beide vergaderen elke maand.

Mevrouw *Sarah Nagels* deelt mee dat VSK dit jaar in gesprek is gegaan met 3000 leerlingen over hun visie op het onderwijs in de toekomst, op basis waarvan een memorandum is opgesteld met daarin zes belangrijke vragen.

1.2. Bedenkingen bij het regeerakkoord

De heer *Ferre Windey* stelt vast dat het regeerakkoord vertrekt vanuit kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen en voor alle onderwijsvormen, wat VSK zeer waardeert, in het bijzonder dat laatste, evenals de keuze voor vrijheid en vertrouwen. Er is immers iets aan de hand als zelfs leerlingen al merken dat leerkrachten last hebben van planlast. Anderzijds rekent VSK op kwaliteitsgaranties aan de hand van heldere doelstellingen, ook al mogen die beknopt zijn.

De koepel mist in het regeerakkoord wel de rol van de leerlingen, die nochtans vragen om mee vorm te geven aan de school en zelf keuzes te maken over hun schoolloopbaan. VSK vraagt om ook aan hen hetzelfde vertrouwen te geven. Twee andere belangrijke thema's die ontbreken, zijn de aandacht voor samenleven in diversiteit op school en het welbevinden van leerlingen.

1.3. Memorandum VSK

Vervolgens overloopt hij de zes vragen uit het memorandum. De eerste gaat uit naar gemotiveerde leerkrachten: zet in op motivatie en geef inspraak bij evaluatie. Verder wordt gevraagd om een echte aanpak van pesten; echte inspraak; externe bemiddeling bij, verplichte inspraak over en informatie over rechten en plichten bij schoolregels en straffen; op het vlak van diversiteit een nieuwe start, de belo-

ning van sociale mix en laagdrempelige meldpunten; en tot slot, wat leren betreft, uitdagend onderwijs van hoge kwaliteit voor iedereen.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Jo De Ro* wil weten in hoeveel LOP's leerlingen zijn aangewezen en hoeveel er ook effectief deelnemen. Hij erkent het belang van dit onderdeel van de participatie, dat echter meteen ook het moeilijkste is.

De heer *Koen Daniëls* waardeert de voortdurende vorming, die nodig is gezien de samenstelling van de leerlingenraden steeds weer wisselt. Op welke manier kan VSK ook de deelname van leerlingen aan de meer technische gesprekken in de schoolraden ondersteunen?

Mevrouw *Vera Celis* vraagt vanaf welke leeftijd leerlingen aan een LOP of aan een leerlingenraad participeren. Welke terugkoppeling verwacht VSK van hen? Zit pesten in een van de trajecten? Hoe gaat VSK verder om met dit belangrijke thema?

De heer *Jenne De Potter* informeert naar de kenmerken van een kwaliteitsvol leerkrachtenteam en naar de manier waarop die kwaliteit kan verbeterd worden volgens VSK. Wat bedoelt men concreet met mentaal welbevinden? Welke rol hebben de scholen en de koepel daarin te spelen?

Mevrouw *Caroline Gennez* vindt de aandacht die VSK vraagt voor het welbevinden van de leerlingen terecht. Ziet de koepel het als een probleem dat de papieren versie van Klasse, in dit geval Maks!, onder druk komt te staan? Welke andere mogelijkheden zijn er om de informatie-uitwisseling te versterken? Wat zijn, wat kwaliteitszorg betreft, de ervaringen van VSK met de rol van de inspectie? Hoe kan zij de kwaliteit van de inspraak versterken? Kent de koepel goede praktijkvoorbeelden van scholen waaraan leerlingen mee vormgeven?

3. Antwoorden van de Vlaamse Scholierenkoepel en replieken

De heer *Ferre Windey* herhaalt dat slechts met acht LOP's intensief wordt samengewerkt, omdat er ook maar één medewerker Diversiteit is. Maar hij bevestigt tegelijk dat ook alle andere LOP's die opdracht hebben. Hij heeft er echter weinig zicht op hoe het er elders aan toegaat.

De heer *Jo De Ro* suggereert samenwerking met de mensen uit de administratie die de LOP's begeleiden.

De heer *Ferre Windey* repliceert dat er al dergelijke contacten zijn en dat men daar ook wenst aan te werken, maar dat het op dit moment niet binnen de mogelijkheden ligt.

Het klopt dat de vorming nooit voltooid is. Met het oog op de continuïteit wordt dan ook ingezet op een vaste begeleider van de leerlingenraden. VSK betreurt ook dat men, zoals gezegd, slechts 60 kandidaat-schoolraadsleden per jaar kan vormen, want de deelname van leerlingen aan de schooldraad is nuttig, kan constructief zijn en wordt gewaardeerd, ook als het over minder evidente en meer technische thema's gaat.

De LOP's staan open voor alle leerlingen vanaf het eerste jaar middelbaar onderwijs. De genoemde lokale voorbeelden tonen ook aan dat er een aanpak bestaat voor alle leeftijden. Het aantal van 750 leerlingenraden betreft uitsluitend het

secundair onderwijs. Jongere leerlingen intensiever begeleiden is wenselijk, maar ook hier botst VSK op de beperking tot één begeleider.

Tegen pesten bestaat geen wondermiddel. VSK moedigt wel scholen aan om daarover een beleid op te bouwen samen met de leerlingen. Dat werkt beter dan een polsbandje van de Vlaamse overheid.

De ideale leerkracht bestaat niet, maar zeker is dat luistervaardigheid, motivatie en vorming centraal staan in de kwaliteit.

Hij stelt vast dat mentaal welbevinden vaak te weinig aandacht krijgt in het gezondheidsbeleid van scholen. Ook het antipestbeleid zou daarvan een onderdeel moeten vormen.

Mevrouw *Sarah Nagels* vindt het belangrijk dat leerlingen met problemen weten bij wie ze terecht kunnen op school en dat de drempel laag is.

De heer *Ferre Windey* treedt bij dat de leerlingen centraal moeten staan in het onderwijsbeleid. De communicatie met de 750 leerlingenraden is op zich al moeilijk vanwege de voortdurend wisselende samenstelling. De besparing op Maks! komt daarbij en is teleurstellend in het licht van de constructieve samenwerking tot nu toe. Digitale media zijn de toekomst maar niet gemakkelijk voor constructieve communicatie. In dat verband merkt de spreker in het algemeen op dat VSK met zijn kleine budget moeilijk kan ingaan op de talrijke suggesties om bijkomende taken op te nemen. De koepel zal door besparingen in de toekomst integendeel minder acties kunnen ondernemen.

VSK had al contacten met de inspectie. Leerlingen stellen vast dat leerkrachten bij een inspectiebezoek plots anders gaan lesgeven, wat aantoonde dat dergelijke vorm van doorlichting verouderd is. Om kwaliteit te garanderen is het beter dat de inspectie direct met de leerlingen in discussie gaat, maar natuurlijk niet om particuliere onvrede te ventileren.

Voor de talrijke goede praktijkvoorbeelden verwijst hij naar de website (<http://www.scholierenkoepel.be/>).

De heer *Koen Daniëls* herhaalt zijn pleidooi voor een betere begeleiding van leerlingen die deelnemen aan schoolraden. Die taak is in de eerste plaats weggelegd voor de scholen zelf. Heeft VSK ideeën over het terugdringen van de juridisering van het onderwijs?

De *voorzitter* noteert dit thema voor toekomstig overleg met VSK.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Kathleen KREKELS,
verslaggever